

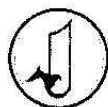
چهار جستار در فلسفه علوم اجتماعی

گفتارهایی از

جان رابرتس، هارولد کینکید، برندن لارور و جیووانی باتیستا روسی

■ گردآوری و ترجمه: میثم پیرحیاتی ■

www.ketab.ir

نقد فرهنگ

۱۴۰۰

• سرشناسه: پیرحیاتی، میثم، ۱۳۶۱ - گردآورنده، مترجم • عنوان و نام پدیدآور: چهار جستار در فلسفه علوم اجتماعی / گردآوری و ترجمه میثم پیرحیاتی • مشخصات نشر: تهران: نقد فرهنگ، ۱۴۰۰ • مشخصات ظاهری: ۱۲۹ ص: ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م • شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۶۸۲-۷۱-۸ • وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا • موضوع: علوم اجتماعی - فلسفه • رده‌بندی کنگره: H۶۱ • رده‌بندی دیویی: ۳۰۰/۱ • شماره کتابشناسی ملی: ۷۵۶۹۰۹۸

 @naqdefarhangpub
  www.naqdefarhang.com
  naqdefarhangpub

نشانی: پردیس، میدان عدالت، خ فروردین جنوبی، خ سعدی، مجتمع قائم ۱، بلوک A2، واحد ۲۰۳
 تلفن: ۷۶۲۷۶۷۴۸ | مراکز پخش: ۶۶۴۶۰۰۹۹، ۶۶۹۶۷۰۰۷، ۶۶۴۸۶۵۳۵

• نام کتاب: چهار جستار در فلسفه علوم اجتماعی

• گردآوری و ترجمه: میثم پیرحیاتی

• نوبت چاپ: اول • سال انتشار: ۱۴۰۰ • تیراژ: ۱۱۰۰ نسخه

• قیمت: ۴۵,۰۰۰ تومان • شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۶۸۲-۷۱-۸

© کلیه حقوق محفوظ و مخصوص انتشارات نقد فرهنگ است.

فهرست

۷	مقدمه
۹	فصل اول: قانون در علوم اجتماعی
۹	مقدمه: آیا در علوم اجتماعی قانون وجود دارد؟
۱۱	قانون در علوم اجتماعی وجود ندارد
۱۱	اهمیت مسئله
۱۴	قانون چیست؟
۲۱	تمایز میان چند مسئله
۲۴	در رد قوانین اجتماعی
۲۵	چرا قوانین اجتماعی باید ناقص باشند
۳۲	در رد قوانین ناقص
۳۶	چرا علوم اجتماعی نیازی به تکیه بر قوانین ندارد
۳۸	منابع
۴۱	در علوم اجتماعی قانون وجود دارد
۴۲	مسائل مقدماتی
۴۵	قانون چیست؟
۵۴	مسائل و چشم اندازهای دانش علی تعمیم پذیر
۶۱	مخالفت ها
۶۹	نتیجه گیری
۷۰	منابع

فصل دوم: تأملی در فلسفه علم توماس کوهن	۷۳
مقدمه	۷۳
چرا ساختار انقلاب‌های علمی کوهن جنجال به پا کرد؟	۷۵
مقدمه	۷۵
مورخ اروپایی، فیلسوف آمریکایی	۷۹
هربرت باترفیلد	۸۲
الکساندر کوپره	۸۸
علیه غیب‌گویی	۹۵
یک اصل وحدت دیگر	۹۹
نتیجه‌گیری	۱۰۰
منابع	۱۰۵
تأملی در تفسیر برخی مسائل علم اندازه‌گیری بر مبنای نظریه پارادایم‌های کوهن	۱۰۹
مقدمه	۱۰۹
پارادایم اول	۱۱۲
پارادایم دوم	۱۱۳
نمونه‌ای از معما: اندازه‌گیری مستقیم در برابر اندازه‌گیری غیرمستقیم	۱۱۶
پارادایم سوم	۱۱۸
پارادایم سوم و مسئله مدل اندازه‌گیری	۱۲۰
نتیجه‌گیری	۱۲۵
منابع	۱۲۷

مقدمه

کتاب حاضر شامل چهار مقاله در حوزه فلسفه علوم اجتماعی است. البته مطالب طرح شده در مقالات می‌تواند به طور کلی برای علاقه‌مندان به فلسفه علم نیز مفید و خواندنی باشد. دو مقاله اول^۱ به ماهیت قوانین علمی و ارتباط آن با مسائل علوم اجتماعی می‌پردازند. در مقاله اول، جان رابرتس^۲ (استاد دانشگاه کارولینای شمالی) با تکیه بر برداشتی سنتی از قوانین علمی، استدلال می‌کند که آنچه در علوم اجتماعی، «قانون» خوانده می‌شود (مثلاً قانون عرضه و تقاضا) در حقیقت قانون نیست. در مقاله دوم، هارولد کینکید^۳ (استاد دانشکده اقتصاد دانشگاه کیپ‌تاون) به استدلال‌های رابرتس و دیگر صاحب‌نظران پاسخ می‌دهد. او می‌کوشد نشان دهد که در علوم اجتماعی هم می‌توان به تبیین روابط علی و معلولی پرداخت و به همین معنا، در این علوم هم قانون وجود دارد. دو مقاله بعدی^۴ به دیدگاه‌های توماس کوهن مربوط می‌شوند. برندن

۱. این دو مقاله در کتاب زیر منتشر شده‌اند (فصول ۷ و ۸):

Contemporary Debates in Philosophy of Science, Christopher Hitchcock (Editor), Wiley-Blackwell, November 2003, ISBN: 978-1-405-10151-6

2. John T. Roberts

3. Harold Kincaid

۴. نشانی کتاب‌شناختی این دو مقاله عبارت است از:

Larvor, B. (2003). Why did Kuhn's Structure of scientific revolutions cause a fuss? *Studies in History and Philosophy of Science Part A*, 34(2), 369-390. doi:10.1016/s0039-3681(03)00023-2

Rossi, G. B. (2006). An attempt to interpret some problems in measurement science on the basis of Kuhn's theory of paradigms. *Measurement*, 39(6), 512-521.

doi:10.1016/j.measurement.2005.12.006

لازور^۱ (استاد دانشگاه هرتفوردشر) به تبیین این مسئله می‌پردازد که چرا بحث‌های ناشی از انتشار کتاب ساختار انقلاب‌های علمی، بیش از آنکه وضوح داشته باشند، جنجال آفرینند. او با تشریح عوامل مؤثر بر شکل‌گیری نظرات کوهن، معتقد است که ادعاهای کوهن را باید عمدتاً یک مجموعه الزامات روش‌شناختی در نظر گرفت، نه ایده‌های تاریخی-فلسفی. در مقاله آخر، جیووانی باتیستا روسی^۲ (استاد دانشگاه جنوا، ایتالیا)، ایده پارادایم را در علم اندازه‌گیری به کار می‌گیرد و با توضیح اینکه تا به امروز دو پارادایم اصلی در اندازه‌گیری وجود داشته، معتقد است می‌توان با ترکیب این دو پارادایم، به پارادایم سوم رسید که در آن، اندازه‌گیری نه به مثابه اطلاعات عام، بلکه به عنوان اطلاعاتی که به وسیله یک ابزار اندازه‌گیری (یا سیستم اندازه‌گیری) تولید شده است، در نظر گرفته می‌شود. در این پارادایم سوم، پیوند نزدیک‌تری بین اندازه‌گیری در علوم فیزیکی و اندازه‌گیری در علوم رفتاری پدید می‌آید.

1. Brendan Larvor

2. Giovanni Battista Rossi